

**UREDBA (EZ) br. 715/2009 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 13. srpnja 2009.**

**o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage
Uredbe (EZ) br. 1775/2005**

Uključena i prilagođena Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice 2011/02/MC-EnC od 6. listopada 2011. kojom se mijenjaju članci 11. i 59., te Aneks I. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice i uključuju Direktiva 2009/72/EZ, Direktiva 2009/73/EZ, Uredba (EZ) br. 714/2009 i Uredba (EZ) br. 715/2009 u pravni okvir Energetske zajednice; Odlukom Stalne skupine na visokoj razini 2018/01/PHLG-EnC od 12. siječnja 2018. o izmjenama Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009; Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC od 30. studenog 2021. kojom se [...] uključuju [...] Uredba (EU) 2018/1999 (o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba [...]) (EZ) br. 715/2009 [...] [...] u pravni okvir Energetske zajednice; te Odlukom Ministarskog vijeća 2022/01/MC-EnC 30. rujna 2022. kojom se mijenja Aneks I. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice i uključuje Uredba (EU) 2022/1032 o izmjeni uredbi (EU) 2017/1938 i (EZ) br. 715/2009, kako su prilagođene i usvojene odlukama Ministarskog vijeća 2021/15/MC-EnC i 2011/02/MC-EnC, u pravni okvir Energetske zajednice.¹

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Cilj je ove Uredbe:

- (a) utvrditi nediskriminirajuća pravila za uvjete pristupa transportnim sustavima prirodnog plina, vodeći računa o posebnim značajkama nacionalnih i regionalnih tržišta radi osiguravanja ispravnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta plina;
- (b) utvrditi nediskriminirajuća pravila za uvjete pristupa terminalima za UPP i sustavima skladišta plina, vodeći računa o posebnim značajkama nacionalnih i regionalnih tržišta; i
- (c) olakšati nastajanje transparentnog tržišta na veliko koje dobro funkcionira, s visokim stupnjem sigurnosti opskrbe plinom, i osigurati mehanizme za usklađivanje pravila pristupa mreži za prekograničnu razmjenu plina.

Ciljevi iz prvog podstavka obuhvaćaju postavljanje usklađenih načela za tarife ili metodologije na temelju kojih se one izračunavaju, za pristup mreži, ali ne i sustavima skladišta plina, uspostavljanje usluga za pristup trećih strana i usklađenih načela za raspodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjem, utvrđivanje zahtjeva o transparentnosti, pravila uravnoteživanja i naknada za neravnotežu te olakšavanje trgovanja kapacitetima.

Ova se Uredba, uz izuzetak članka 19. stavka 4., primjenjuje samo na sustave skladišta plina koji potpadaju pod članak 33. stavke 3. ili 4. Direktive 2009/73/EZ.

Ugovorne strane mogu uspostaviti subjekt ili tijelo koje je osnovano u skladu s Direktivom 2009/73/EZ, za potrebe izvršavanja jedne ili više funkcija koje se obično dodjeljuju operatoru transportnog sustava, i koje podliježe zahtjevima ove Uredbe. Taj subjekt ili tijelo podliježe certificiranju u skladu s člankom 3. ove Uredbe i imenovanju u skladu s člankom 10. Direktive 2009/73/EZ.

¹ Prilagodbe donesene odlukama 2011/02/MC-EnC, 2021/14/MC-EnC i 2022/01/MC-EnC istaknute su [plavom bojom](#).

Članak 2. **Definicije**

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
 - (1) “transport” znači prijenos prirodnog plina s ciljem njegove isporuke kupcima, putem mreže koja uglavnom sadrži visokotlačne plinovode, osim mreže proizvodnih plinovoda i dijela visokotlačnih plinovoda koji se prvenstveno koristi u kontekstu lokalne distribucije prirodnog plina, isključujući opskrbu;
 - (2) “ugovor o transportu” znači ugovor koji je operator transportnog sustava sklopio s korisnikom mreže radi izvršavanja transporta;
 - (3) “kapacitet” znači maksimalni protok, izražen u normalnim kubičnim metrima po jedinici vremena ili energetske jedinici po jedinici vremena, na koji korisnik mreže ima pravo u skladu s odredbama ugovora o transportu;
 - (4) “neiskorišteni kapacitet” znači stalni kapacitet koji je korisnik mreže stekao na temelju ugovora o transportu, ali koji taj korisnik nije nominirao u roku koji je predviđen ugovorom;
 - (5) “upravljanje zagušenjem” znači upravljanje portfeljem operatora transportnog sustava radi optimalnog i maksimalnog korištenja tehničkog kapaciteta i pravovremenog otkrivanja budućih točaka zagušenja i zasićenja;
 - (6) “sekundarno tržište” znači tržište na kojem se kapacitetima trguje drukčije od primarnog tržišta;
 - (7) “nominacija” znači čin pri kojem korisnik mreže prethodno izvješćuje operatora transportnog sustava o stvarnom protoku koji korisnik mreže želi utisnuti u sustav ili povući iz njega;
 - (8) “renominacija” znači naknadno izvješćivanje o ispravljenoj nominaciji;
 - (9) “cjelovitost sustava” znači svaka situacija u vezi s određenom transportnom mrežom, uključujući potrebnu transportnu infrastrukturu u kojoj tlak i kakvoća prirodnog plina ostaju unutar minimalnih i maksimalnih granica koje je propisao operator transportnog sustava, tako da je transport prirodnog plina zajamčen s tehničkog gledišta;
 - (10) “razdoblje uravnoteživanja” znači razdoblje unutar kojeg svaki korisnik mreže povlačenje određene količine prirodnog plina, izraženo u energetske jedinicama, mora nadoknaditi tako da utisne istu količinu prirodnog plina u transportnu mrežu u skladu s ugovorom o transportu ili mrežnim kodeksom;
 - (11) “korisnik mreže” znači kupac ili potencijalni kupac operatora transportnog sustava i sami operatori transportnih sustava, u mjeri u kojoj im je potrebno da izvrše svoje funkcije u vezi s transportom;
 - (12) “prekidive usluge” znači usluge koje operator transportnog sustava nudi u vezi s prekidivim kapacitetom;
 - (13) “prekidivi kapacitet” znači kapacitet transporta plina koji operator transportnog sustava može prekinuti u skladu s uvjetima koji su predviđeni ugovorom o transportu;
 - (14) “dugoročne usluge” znači usluge koje operator transportnog sustava pruža godinu dana ili dulje;
 - (15) “kratkoročne usluge” znači usluge koje operator transportnog sustava pruža u razdoblju kraćem od godine dana;

- (16) “stalni kapacitet” znači transportni kapacitet plina za koji operator transportnog sustava jamči da je neprekidiv u skladu s ugovorom;
- (17) “stalne usluge” znači usluge koje operator transportnog sustava pruža u vezi sa stalnim kapacitetom;
- (18) “tehnički kapacitet” znači maksimalni stalni kapacitet koji operator transportnog sustava može ponuditi korisnicima mreže, vodeći računa o cjelovitosti sustava i operativnim zahtjevima transportne mreže;
- (19) “ugovoreni kapacitet” znači kapacitet koji je operator transportnog sustava dodijelio određenom korisniku mreže na temelju ugovora o transportu;
- (20) “raspoloživi kapacitet” znači dio tehničkog kapaciteta koji nije raspodijeljen te je još na raspolaganju sustavu u određenom trenutku;
- (21) “ugovorno zagušenje” znači situacija u kojoj razina potražnje za stalnim kapacitetom premašuje tehnički kapacitet;
- (22) “primarno tržište” znači tržište kapaciteta kojima operator transportnog sustava trguje izravno;
- (23) “fizičko zagušenje” znači situacija u kojoj razina potražnje za stvarnim isporukama premašuje tehnički kapacitet u određenom trenutku;
- (24) “kapacitet terminala za UPP” znači kapacitet navedenog terminala za ukapljivanje prirodnog plina ili prihvat, iskrcaj, pomoćne usluge, privremeno skladištenje i ponovno uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina;
- (25) “radni volumen” znači obujam plina koji korisnik sustava skladišta plina ima pravo rabiti za skladištenje plina;
- (26) “kapacitet povlačenja” znači brzina kojom korisnik sustava skladišta plina ima pravo povući plin iz sustava skladišta plina;
- (27) “kapacitet utiskivanja” znači brzina kojom korisnik sustava skladišta plina ima pravo utisnuti plin u sustav skladišta plina;
- (28) “skladišni kapacitet” znači kombinacija radnog volumena, kapaciteta utiskivanja i kapaciteta povlačenja.

2. Ne dovodeći u pitanje definicije iz stavka 1. ovog članka, definicije sadržane u članku 2. Direktive 2009/73/EZ koje imaju veze s primjenom ove Uredbe također se primjenjuju, uz izuzetak definicije transporta iz točke 3. tog članka.

Definicije iz točaka 3. do 23. stavka 1. ovog članka koje se tiču transporta, analogijom se primjenjuju na sustave skladišta plina i terminale za UPP.

Članak 3.

Certificiranje operatora transportnih sustava

1. [Tajništvo Energetske zajednice](#) razmatra svaku obavijest u vezi s odlukom o certificiranju operatora transportnog sustava, kako je propisano člankom 10. stavkom 6. Direktive 2009/73/EZ, čim je zaprimi. U roku od dva mjeseca od dana primitka takve obavijesti, [Tajništvo Energetske zajednice](#) dostavlja svoje mišljenje relevantnom nacionalnom regulatornom tijelu u pogledu njezine usklađenosti s člankom 10. stavkom 2. ili člankom 11. te člankom 9. Direktive 2009/73/EZ.

Pri izradi mišljenja iz prvog podstavka [Tajništvo Energetske zajednice](#) traži da [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) izda svoje mišljenje o odluci nacionalnog regulatornog tijela. <...>²

U nedostatku mišljenja [Tajništva Energetske zajednice](#) u rokovima koji su navedeni u prvom <...> podstavku smatra se da [Tajništvo Energetske zajednice](#) nema prigovora na odluku regulatornog tijela.

2. U roku od dva mjeseca od primitka mišljenja [Tajništva Energetske zajednice](#) nacionalno regulatorno tijelo donosi svoju konačnu odluku u pogledu certificiranja operatora transportnog sustava, što je više moguće vodeći računa o tom mišljenju. Odluka regulatornog tijela i mišljenje [Tajništva Energetske zajednice](#) zajedno se objavljuju.

3. Regulatorna tijela i/ili [Tajništvo Energetske zajednice](#) mogu u bilo kojoj fazi postupka zatražiti od operatora transportnog sustava i/ili poduzeća koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe sve informacije koje su im potrebne za izvršavanje njihovih zadataka na temelju ovog članka.

4. Regulatorna tijela i [Tajništvo Energetske zajednice](#) čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija.

5. <...>

6. Ako je [Tajništvo Energetske zajednice](#) primilo obavijest o certificiranju operatora transportnog sustava na temelju članka 9. stavka 10. Direktive 2009/73/EZ, [Tajništvo](#) izdaje mišljenje u vezi s certificiranjem. Regulatorno tijelo u najvećoj mjeri uzima u obzir to mišljenje. Ako se konačna odluka razlikuje od mišljenja [Tajništva](#), dotično regulatorno tijelo daje i objavljuje, zajedno s tom odlukom, obrazloženje na kojem se temelji njegova odluka. Takva odluka se, radi informiranja i rasprave, uključuje se u dnevni red prvog sastanka Ministarskog vijeća nakon datuma odluke.

Članak 3.a

Certificiranje operatorâ sustavâ skladišta

1. Ugovorne strane osiguravaju da svakog operatora sustavâ skladišta, uključujući svakog operatora sustavâ skladišta koji je pod kontrolom operatora transportnih sustava, certificira, u skladu s postupkom utvrđenim u ovom članku, nacionalno regulatorno tijelo ili drugo nadležno tijelo koje je dotična [Ugovorna strana](#) imenovala na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/15/MC-EnC](#) (u svakom od slučajeva, ‘tijelo za certificiranje’).

Ovaj članak primjenjuje se i na operatore sustavâ skladišta koje kontroliraju operatori transportnih sustava koji su već certificirani na temelju pravila o razdvajanju utvrđenih u člancima 9., 10. i 11. Direktive 2009/73/EZ, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#).

2. Tijelo za certificiranje izdaje nacrt odluke o certifikaciji u roku od 150 radnih dana od stupanja na snagu [Odluke 2022/01/MC-EnC](#) ili u roku od 150 radnih dana od datuma primitka obavijesti na temelju stavka 9. kad je riječ o operatorima sustavâ skladišta koji upravljaju podzemnim sustavima skladišta plina kapaciteta iznad 3,5 TWh ako su, neovisno o broju

² <...> označava tekst Uredbe (EZ) br. 715/2009 koji nije primjenjiv u Ugovornim stranama Energetske zajednice (za relevantne dijelove teksta vidjeti odluke Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, te članak 4. Odluke Ministarskog vijeća 2022/01/MC-EnC).

operatora sustavâ skladišta, svi sustavi skladišta 31. ožujka 2021. i 31. ožujka 2022. bili napunjeni na razini koja je u prosjeku bila niža od 30% njihova maksimalnog kapaciteta.

Kad je riječ o operatorima sustavâ skladišta navedenima u prvom podstavku, tijelo za certificiranje ulaže maksimalne napore kako bi izdalo nacrt odluke o certifikaciji do [1. siječnja 2023.](#)

Kad je riječ o svim ostalim operatorima sustavâ skladišta, tijelo za certificiranje izdaje nacrt odluke o certifikaciji [u roku od 18 mjeseci od stupanja na snagu Odluke 2022/01/MC-EnC](#) ili u roku od 18 mjeseci od datuma primitka obavijesti na temelju stavka 8. ili 9.

3. <...>

4. Tijelo za certificiranje odbija certificiranje ako zaključi da bi osoba koja ima izravnu ili neizravnu kontrolu ili izvršava bilo koje pravo nad operatorom sustavâ skladišta u smislu članka 9. Direktive 2009/73/EZ, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#), mogla ugroziti sigurnost opskrbe energijom ili ključne sigurnosne interese [Energetske zajednice](#) ili bilo koje [Ugovorne strane](#). Alternativno, tijelo za certificiranje može izdati odluku o certifikaciji podložno uvjetima kojima se osigurava dostatno ublažavanje rizika koji bi mogli negativno utjecati na punjenje podzemnih sustava skladišta plina, pod uvjetom da se ostvarivost uvjeta može u potpunosti osigurati djelotvornom provedbom i djelotvornim praćenjem. Takvi uvjeti mogu posebno uključivati zahtjev da vlasnik sustava skladišta ili operator sustavâ skladišta prenese upravljanje sustavom skladišta.

5. Ako tijelo za certificiranje zaključi da se rizici za opskrbu plinom ne mogu ublažiti uvjetima na temelju stavka 4., među ostalim i zahtijevanjem od vlasnika sustava skladišta ili operatora sustavâ skladišta da prenese upravljanje sustavom skladišta, i stoga odbije certificiranje, ono:

- (a) zahtijeva od vlasnika sustava skladišta ili operatora sustavâ skladišta ili bilo koje osobe za koju smatra da bi mogla ugroziti sigurnost opskrbe energijom ili ključne sigurnosne interese [Energetske zajednice](#) ili bilo koje [Ugovorne strane](#) da otuđi vlasnički udio koji ima u vlasništvu sustavâ skladišta ili operatora sustavâ skladišta ili da otuđi prava koja ima nad vlasništvom sustavâ skladišta ili operatora sustavâ skladišta i određuje rok za takvo otuđivanje;
- (b) prema potrebi, nalaže privremene mjere kako bi se osiguralo da takva osoba ne može izvršavati bilo kakvu kontrolu ili bilo kakvo pravo nad tim vlasnikom sustava skladišta ili tim operatorom sustavâ skladišta sve dok ne otuđi vlasnički udio ili prava; i
- (c) predviđa odgovarajuće kompenzacijske mjere u skladu s nacionalnim pravom.

6. Tijelo za certificiranje svoj nacrt odluke o certifikaciji priopćuje [Tajništvu Energetske zajednice](#) bez odgode, zajedno sa svim relevantnim informacijama.

[Tajništvo Energetske zajednice](#) tijelu za certificiranje dostavlja [obvezujuće](#) mišljenje o nacrtu odluke o certifikaciji u roku od 25 radnih dana od priopćenja nacrta odluke. Tijelo za certificiranje [pridržava se <...>](#) mišljenja [Tajništva Energetske zajednice](#).

7. Tijelo za certificiranje izdaje odluku o certifikaciji u roku od 25 radnih dana od primitka mišljenja [Tajništva Energetske zajednice](#).

8. Prije puštanja u rad novoizgrađenog podzemnog sustava skladišta plina operatora sustavâ skladišta certificira se u skladu sa stavicama od 1. do 7. Operator sustavâ skladišta obavješćuje tijelo za certificiranje o svojoj namjeri puštanja u rad sustava skladišta.

9. Operatori sustavâ skladišta obavješćuju odgovarajuće tijelo za certificiranje o svakoj planiranoj transakciji zbog koje bi bila potrebna ponovna procjena njihove usklađenosti sa zahtjevima u pogledu certificiranja utvrđenima u stavcima od 1. do 4.

10. Tijela za certificiranje kontinuirano prate operatore sustavâ skladišta kad je riječ o usklađenosti sa zahtjevima u pogledu certificiranja utvrđenima u stavcima od 1. do 4. Ona pokreću postupak certificiranja kako bi ponovno procijenila usklađenost u bilo kojoj od sljedećih okolnosti:

- (a) kad prime obavijest operatora sustavâ skladišta na temelju stavka 8. ili 9.;
- (b) na vlastitu inicijativu ako znaju da bi planirana promjena u pravima ili utjecaju na operatora sustavâ skladišta mogla dovesti do neusklađenosti sa zahtjevima iz stavaka 1., 2. i 3.;
- (c) na obrazloženi zahtjev [Tajništva Energetske zajednice](#).

11. **Ugovorne strane** poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale kontinuirani rad podzemnih sustava skladišta plina na svojim državnim područjima. Ti podzemni sustavi skladišta plina smiju prestati s radom samo ako nisu ispunjeni tehnički i sigurnosni zahtjevi ili ako tijelo za certificiranje zaključi, nakon što je provelo procjenu i uzelo u obzir mišljenje [Tajništva Energetske zajednice](#), da takav prestanak rada ne bi umanjio sigurnost opskrbe plinom na razini [Energetske zajednice](#) ili na nacionalnoj razini.

Odgovarajuće kompenzacijske mjere poduzimaju se, prema potrebi, ako prestanak rada nije dopušten.

12. [Tajništvo Energetske zajednice](#) može izdati smjernice o primjeni ovog članka.

13. Ovaj članak ne primjenjuje se na dijelove terminala za UPP koji se upotrebljavaju za skladištenje.

Članak 4.

Europska mreža operatora transportnih sustava za plin

<...>

Članak 5.

Osnivanje ENTSO-a za plin

<...>

Članak 6.

Uspostavljanje mrežnih kodeksa³

1. Energetska zajednica će nastojati primijeniti kodove mreže razvijene na razini Europske unije [...].

2. Relevantne kodove mreže usvaja Stalna skupina na visokoj razini, slijedeći postupak utvrđen u članku 79. Ugovora. Prije donošenja odluke, Stalna skupina na visokoj razini traži mišljenje Regulatornog odbora Energetske zajednice.

³ Sljedeći tekst odgovara članku 28. Odluke 2011/02/MC-EnC.

3. Stalna skupina na visokoj razini donosi postupovni akt o primjeni ovog članka.⁴

Članak 7.
Izmjene mrežnih kodeksa

<...>

Članak 8.
Zadaci ENTSO-a za plin

<...>

Članak 9.
Praćenje od strane Agencije

<...>

Članak 10.
Savjetovanje

<...>

Članak 11.
Troškovi

<...>

Članak 12.
Regionalna suradnja operatora transportnih sustava

1. <...>

2. Operatori transportnih sustava podržavaju praktične dogovore kako bi osigurali optimalno upravljanje mrežom **Energetske zajednice** i promiču razvoj trgovanja energijom, koordiniranu raspodjelu prekograničnih kapaciteta uz pomoć nediskriminirajućih tržišnih rješenja, pomno prateći konkretne prednosti implicitnih aukcija za kratkoročnu raspodjelu i integraciju mehanizama uravnoteživanja.

3. <...>

Članak 13.
Tarife za pristup mrežama

1. Tarife ili metodologije koje se koriste za njihov izračun, koje primjenjuju operatori transportnih sustava, a odobravaju regulatorna tijela prema članku 41. stavku 6. Direktive 2009/73/EZ, kao i tarife objavljene prema članku 32. stavku 1. te direktive, transparentne su, vode računa o potrebi za cjelovitošću sustava i njegovom poboljšanju te odražavaju stvarno nastale

⁴ Postupovni akt 01/2012/PHLG-EnC Stalne skupine na visokoj razini kojim se utvrđuju pravila za donošenje smjernica i kodova mreže u Energetskoj zajednici usvojen je 21. lipnja 2012.

troškove, u mjeri u kojoj takvi troškovi odgovaraju troškovima učinkovitog i strukturno usporedivog operatora sustava te su transparentne, iako obuhvaćaju primjerenu dobit od ulaganja i, kad je primjereno, vode računa o uspoređivanju tarifa koje provode regulatorna tijela. Tarife ili metodologije koje se koriste za njihov izračun primjenjuju se na nediskriminirajući način.

Ugovorne strane mogu odlučiti da je tarife moguće utvrditi i uz pomoć tržišnih mehanizama kao što su aukcije, pod uvjetom da takve mehanizme i prihode koji proizide iz njih odobri regulatorno tijelo.

Tarife ili metodologije koje se koriste za njihov izračun olakšavaju učinkovito trgovanje plinom i tržišno natjecanje, a istodobno sprečavaju unakrsno subvencioniranje između korisnika mreže, pružaju poticaje za ulaganja te održavaju ili stvaraju mogućnost uzajamnog djelovanja transportnih mreža.

Tarife za korisnike mreže nediskriminirajuće su i posebno se određuju za svaku ulaznu ili izlaznu točku transportnog sustava. Mehanizme raspodjele troškova i metodologiju utvrđivanja stopa u pogledu ulaznih i izlaznih točaka odobravaju nacionalna regulatorna tijela. Od 3. rujna 2011. **Ugovorne strane** osiguravaju da se nakon prijelaznog razdoblja mrežne naknade ne izračunavaju na temelju ugovornih pravaca.

2. Tarife za pristup mreži niti ograničavaju tržišnu likvidnost niti narušavaju prekograničnu trgovinu različitih transportnih sustava. Ako razlike u tarifnim strukturama ili mehanizmima uravnoteživanja ometaju trgovinu između transportnih sustava, neovisno o članku 41. stavku 6. Direktive 2009/73/EZ, operatori transportnih sustava u bliskoj suradnji s nadležnim nacionalnim tijelima aktivno podržavaju zbližavanje tarifnih struktura i načela naplaćivanja, pa i što se tiče uravnoteživanja.

3. Nacionalno regularno tijelo može primijeniti popust do 100% na transportne i distribucijske tarife koje se temelje na kapacitetu na ulaznim i izlaznim točkama podzemnih sustava skladišta plina i terminala za UPP, osim ako i u mjeri u kojoj se takav sustav skladišta ili takav terminal koji je povezan s više od jedne transportne ili distribucijske mreže upotrebljava za tržišno natjecanje s interkonekcijskom točkom.

Ovaj stavak primjenjuje se do 31. prosinca 2025.

Članak 14.

Usluge za pristup trećih strana s obzirom na operatore transportnih sustava

1. Operatori transportnih sustava:

- (a) osiguravaju da pružaju usluge svim korisnicima mreže, bez diskriminacije;
- (b) pružaju stalne i prekidive usluge za pristup trećih strana. Cijena prekidivog kapaciteta odražava vjerojatnost prekida;
- (c) korisnicima mreže pružaju dugoročne i kratkoročne usluge.

S obzirom na prvi podstavak točku (a), ako operator transportnog sustava pruža istu uslugu različitim kupcima, on to čini na temelju istovrijednih ugovornih uvjeta, bilo da koristi usklađene ugovore o transportu ili zajednički mrežni kodeks koji je odobrilo nadležno tijelo u skladu s postupkom utvrđenim u članku 41. Direktive 2009/73/EZ.

2. Ugovori o transportu koji su sklopljeni s netipskim datumom početka primjene ili kraćim trajanjem od tipskoga godišnjeg ugovora o transportu nemaju za posljedicu proizvoljno više ili niže tarife koje ne odražavaju tržišnu vrijednost usluge, u skladu s načelima utvrđenima u članku 13. stavku 1.

3. Ako je potrebno, usluge za pristup trećih strana mogu se odobriti uz primjerena jamstva korisnika mreže s obzirom na bonitet takvih korisnika. Ta jamstva ne predstavljaju neopravdane prepreke za ulazak na tržište te su nediskriminirajuća, transparentna i proporcionalna.

Članak 15.

Usluge za pristup trećih strana s obzirom na sustave skladišta plina i terminale za UPP

1. Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina:
 - (a) svim korisnicima mreže, bez diskriminacije, pružaju usluge koje zadovoljavaju potražnju tržišta; posebno, ako operator terminala za UPP ili sustava skladišta plina pruža istu uslugu različitim kupcima, on to čini na temelju istovrijednih ugovornih uvjeta;
 - (b) pružaju usluge koje su uskladive s uporabom međusobno povezanih sustava za transport plina i olakšavaju pristup putem suradnje s operatorom transportnog sustava; i
 - (c) objavljuju relevantne informacije, posebno podatke o uporabi i raspoloživosti usluga, u vremenskom okviru koji je uskladiv s razumnim trgovinskim potrebama korisnika terminala za UPP ili sustava skladišta plina, pod uvjetom da objavu tih informacija prati nacionalno regulatorno tijelo.
2. Svaki operator sustava skladišta plina:
 - (a) pruža stalne i prekidive usluge za pristup trećih strana; cijena prekidivog kapaciteta odražava vjerojatnost prekida;
 - (b) korisnicima sustava skladišta plina pruža dugoročne i kratkoročne usluge; i
 - (c) korisnicima sustava skladišta plina nudi pakete usluga i razdvojene usluge u pogledu radnog volumena skladišta, kapaciteta utiskivanja i kapaciteta povlačenja.
3. Ugovori o korištenju terminala za UPP i sustava skladišta plina nemaju za posljedicu proizvoljno više tarife, ako su potpisani:
 - (a) izvan plinske godine s netipskim datumom početka primjene; ili
 - (b) s kraćim trajanjem od tipskog ugovora o korištenju terminala za UPP i sustava skladišta plina, sklopljenog na godišnjoj osnovi.
4. Ako je potrebno, usluge za pristup trećih strana mogu se odobriti uz primjerena jamstva korisnika mreže s obzirom na bonitet takvih korisnika. Ta jamstva ne predstavljaju neopravdane prepreke za ulazak na tržište te su nediskriminirajuća, transparentna i proporcionalna.
5. Ugovorna ograničenja zahtijevanog minimalnog kapaciteta terminala za UPP i skladišnog kapaciteta opravdavaju se na temelju tehničkih ograničenja i omogućavaju pristup uslugama skladištenja manjim korisnicima sustava skladišta plina.

Članak 16.

Načela mehanizama raspodjele kapaciteta i postupaka upravljanja zagašenjem s obzirom na operatore transportnih sustava

1. Sudionicima na tržištu se na svim odgovarajućim točkama iz članka 18. stavka 3. stavlja na raspolaganje maksimalni kapacitet, vodeći računa o cjelovitosti sustava i učinkovitom funkcioniranju mreže.
2. Operator transportnog sustava provodi i objavljuje nediskriminirajuće i transparentne mehanizme raspodjele kapaciteta, koji:

- (a) osiguravaju primjerene gospodarske signale za učinkovitu, najveću moguću primjenu tehničkog kapaciteta te olakšavaju ulaganja u novu infrastrukturu i prekograničnu trgovinu prirodnim plinom;
- (b) su uskladivi s tržišnim mehanizmima, uključujući promptna tržišta i tržišna čvorišta (“*trading hubs*”), a pritom su fleksibilni i sposobni prilagoditi se tržišnim okolnostima koje se mijenjaju; i
- (c) su uskladivi sa sustavima **Ugovornih strana** za pristup mreži.

3. Operator transportnog sustava provodi i objavljuje nediskriminirajuće i transparentne postupke upravljanja zagušenjem koji olakšavaju prekograničnu trgovinu prirodnim plinom na nediskriminirajućoj osnovi i koji se temelje na sljedećim načelima:

- (a) u slučaju ugovornog zagušenja operator transportnog sustava nudi neiskorišteni kapacitet na primarnom tržištu, i to najmanje na “day-ahead” osnovi (jedan dan unaprijed) i kao neprekidivi kapacitet; i
- (b) korisnici mreže koji žele preprodati ili dati u zakup svoj neiskorišteni ugovoreni kapacitet na sekundarnom tržištu imaju pravo to i učiniti.

Što se tiče prvog podstavka točke (b) **Ugovorna strana** može zatražiti da korisnici mreže o tome obavijeste operatora transportnog sustava.

4. U slučaju fizičkog zagušenja operator transportnog sustava ili regulatorna tijela, ovisno o slučaju, primjenjuju nediskriminirajuće, transparentne mehanizme raspodjele kapaciteta.

5. Operatori transportnih sustava redovito procjenjuju potražnju tržišta za novim ulaganjima. Pri planiranju novih ulaganja operatori transportnih sustava procjenjuju potražnju tržišta i vode računa o sigurnosti opskrbe.

Članak 17.

Načela mehanizama raspodjele kapaciteta i postupaka upravljanja zagušenjem s obzirom na operatore sustava skladišta plina i terminala za UPP

1. Sudionicima na tržištu se na raspolaganje stavlja maksimalni kapacitet sustava skladišta plina i terminala za UPP, vodeći računa o cjelovitosti i funkcioniranju sustava.
2. Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina provode i objavljuju nediskriminirajuće i transparentne mehanizme raspodjele kapaciteta, koji:
 - (a) osiguravaju primjerene gospodarske signale za učinkovito i najveće moguće korištenje kapaciteta te olakšavaju ulaganja u novu infrastrukturu;
 - (b) su uskladivi s tržišnim mehanizmima, uključujući promptna tržišta i tržišna čvorišta (“*trading hubs*”), a pritom su fleksibilni i sposobni prilagoditi se tržišnim okolnostima koje se mijenjaju; i
 - (c) su uskladivi sa priključenim sustavima za pristup mreži.
3. Ugovori o korištenju terminala za UPP i sustava skladišta plina sadrže mjere radi sprečavanja gomilanja kapaciteta, vodeći računa o sljedećim načelima koja se primjenjuju u slučaju ugovornog zagušenja:
 - (a) operator sustava mora bez odlaganja ponuditi neiskorišteni kapacitet terminala za UPP i sustava skladišta plina na primarnom tržištu; za sustave skladišta plina to mora biti najmanje na “day-ahead” osnovi i kao prekidivi kapacitet;

- (b) korisnici terminala za UPP i sustava skladišta plina koji žele preprodati svoj ugovoreni kapacitet na sekundarnom tržištu imaju pravo to i učiniti.

Članak 18.

Zahtjevi o transparentnosti s obzirom na operatore transportnih sustava

1. Operator transportnog sustava objavljuje detaljne podatke o uslugama koje pruža i odgovarajućim uvjetima koje primjenjuje, zajedno s tehničkim informacijama koje su potrebne kako bi korisnici mreže ostvarili djelotvoran pristup mreži.
2. Kako bi osigurali transparentne, objektivne i nediskriminirajuće tarife te olakšali učinkovito korištenje plinske mreže, operatori transportnih sustava ili nadležna nacionalna tijela objavljuju, u razumnim okvirima, dovoljno detaljne informacije o oblikovanju, metodologiji i strukturi tarifa.
3. Svaki operator transportnog sustava za usluge koje pruža objavljuje informacije o tehničkom, ugovorenom i dostupnom kapacitetu u brojanom obliku, za sve odgovarajuće točke, uključujući ulazne i izlazne točke, redovito i periodično te na lako razumljiv i tipizirani način.
4. Odgovarajuće točke transportnog sustava, o kojima treba objaviti informacije, odobravaju nadležna tijela nakon savjetovanja s korisnicima mreže.
5. Operator transportnog sustava uvijek otkriva informacije koje su propisane ovom Uredbom na smislen, s količinskoga gledišta jasan i lako pristupačan način te bez diskriminacije.
6. Operator transportnog sustava objavljuje *ex ante* i *ex post* informacije o ponudi i potražnji, na temelju nominacija, prognoza i ostvarenih protoka u sustav i iz njega. Nacionalno regulatorno tijelo osigurava objavljivanje svih takvih informacija. Stupanj detalja objavljenih informacija ovisi o informacijama koje su dostupne operatoru transportnog sustava.

Operator transportnog sustava objavljuje poduzete mjere, nastale troškove i ostvarene prihode u okviru uravnoteživanja sustava.

Sudionici na tržištu o kojima je riječ operatoru transportnog sustava dostavljaju podatke iz ovog članka.

Članak 19.

Zahtjevi o transparentnosti s obzirom na sustave skladišta plina i terminale za UPP

1. Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina objavljuju detaljne informacije o uslugama koje pružaju i odgovarajućim uvjetima koje primjenjuju, zajedno s tehničkim informacijama koje su potrebne kako bi korisnici terminala za UPP i sustava skladišta plina ostvarili djelotvoran pristup navedenim terminalima za UPP i sustavima skladišta plina.
2. Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina za pružene usluge objavljuju informacije o ugovorenom i dostupnom kapacitetu sustava skladišta i terminala za UPP, u brojanom obliku, redovito i periodično te na lako razumljiv i tipizirani način.
3. Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina uvijek otkrivaju informacije koje su propisane ovom Uredbom na smislen, s količinskoga gledišta jasan i lako pristupačan način te bez diskriminacije.
4. Operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina objavljuju količinu plina koja se nalazi u svakom sustavu skladišta plina ili terminalu za UPP ili skupini sustava skladišta plina, ako to odgovara načinu na koji se pristup nudi korisnicima sustava, ulaznim i izlaznim tokovima, dostupnom kapacitetu sustava skladišta plina i terminala za UPP, uključujući sustave

i terminale koji su izuzeti iz pristupa trećih strana. Te se informacije priopćuju i operatoru transportnog sustava koji ih objavljuje u skupnom obliku, po sustavima ili podsustavima koji se utvrđuju putem odgovarajućih točaka. Informacije se ažuriraju najmanje jednom dnevno.

Ako je korisnik sustava skladišta plina jedini korisnik navedenog sustava, on nacionalnom regulatornom tijelu može dostaviti obrazloženi zahtjev za povjerljiv tretman podataka iz prvog podstavka. Ako nacionalno regulatorno tijelo dođe do zaključka da je takav zahtjev opravdan, posebno vodeći računa o potrebi za pronalaženjem ravnoteže između interesa legitimne zaštite poslovnih tajni, čije bi otkrivanje negativno utjecalo na cjelokupnu poslovnu strategiju korisnika sustava skladišta plina, s ciljem stvaranja konkurentnog unutarnjeg tržišta za prirodni plin, ono može dozvoliti operatoru sustava skladišta plina da ne objavi podatke iz prvog podstavka u razdoblju od najviše jedne godine.

Drugi se podstavak primjenjuje ne dovodeći u pitanje obveze operatora transportnog sustava u vezi s priopćivanjem i objavljivanjem iz prvog podstavka, osim ako su skupni podaci identični podacima o pojedinačnom sustavu skladišta plina čije je neobjavljivanje odobrilo nacionalno regulatorno tijelo.

5. Kako bi osigurali transparentne, objektivne i nediskriminirajuće tarife te olakšali učinkovito korištenje infrastruktura, operatori terminala za UPP i sustava skladišta plina ili relevantna regulatorna tijela objavljuju dovoljno detaljne informacije o oblikovanju, metodologijama i strukturi tarifa za infrastrukturu za koju je predviđen regulirani pristup trećih strana.

Članak 20.

Vodenje evidencije od strane operatora sustava

Operatori transportnih sustava, operatori sustava skladišta plina i operatori terminala za UPP drže sve informacije iz članka 18. i 19. te iz Priloga I. trećeg dijela na raspolaganju nacionalnim tijelima tijekom razdoblja od pet godina, uključujući nacionalno regulatorno tijelo, nacionalno tijelo za tržišno natjecanje i [Tajništvo Energetske zajednice](#).

Članak 21.

Pravila uravnoteživanja i naknade za neravnotežu

1. Pravila uravnoteživanja izrađuju se na pošten, nediskriminirajući i transparentan način te se temelje na objektivnim kriterijima. Pravila uravnoteživanja odražavaju stvarne potrebe sustava, vodeći računa o resursima koji su dostupni operatoru transportnog sustava. Pravila uravnoteživanja okrenuta su tržištu.

2. Kako bi korisnicima mreže omogućio pravodobno poduzimanje korektivnih mjera, operator transportnog sustava pruža dostatne, pravodobne i pouzdane *on-line* informacije o statusu uravnoteživanja korisnika mreže.

Pružene informacije odgovaraju informacijama koje su dostupne operatoru transportnog sustava i razdoblju naplate za koje se izračunavaju naknade za neravnotežu.

Pružanje informacija na temelju ovog stavka ne naplaćuje se.

3. Naknade za neravnotežu odražavaju troškove u najvećoj mogućoj mjeri, a istodobno korisnicima mreže pružaju primjerene poticaje kako bi uravnotežili unos i povlačenje plina. Naknadama se izbjegava unakrsno subvencioniranje između korisnika mreže te se ne ometa ulazak novih sudionika na tržište.

Nadležna tijela ili operator transportnog sustava, ovisno o slučaju, objavljuju metodologije za izračunavanje naknada za neravnotežu, kao i konačne tarife.

4. [Ugovorne strane](#) osiguravaju da operatori transportnih sustava nastoje uskladiti režime uravnoteživanja i pojednostaviti strukture i razine naknada za neravnotežu kako bi se olakšalo trgovanje plinom.

Članak 22.

Trgovanje pravima na kapacitet

Svaki operator transportnog sustava, sustava skladišta plina i terminala za UPP poduzima razumne mjere kako bi omogućio slobodnu trgovinu pravima na kapacitet i unaprijedio takvu trgovinu na transparentan i nediskriminirajući način. Svaki takav operator izrađuje usklađene ugovore o transportu, terminalima za UPP i sustavima skladišta plina i razvija postupke na primarnom tržištu kako bi unaprijedio sekundarno trgovanje kapacitetima i priznaje prijenos primarnih prava na kapacitete ako je o tome obaviješten od korisnika sustava.

Regulatorna se tijela obavješćuju o usklađenim ugovorima o transportu, terminalima za UPP i sustavima skladišta plina te o odgovarajućim postupcima.

Članak 23.⁵

Smjernice

1. Energetska zajednica nastoji primijeniti smjernice koje usvaja Europska komisija prema [...] Direktivi 2009/73/EZ [...] i Uredbi (EZ) br. 715/2009.
2. Ove smjernice, koje se po potrebi prilagođavaju institucionalnom okviru Energetske zajednice, usvaja Stalna skupina na visokoj razini, slijedeći postupak utvrđen u članku 79. Ugovora.
3. Stalna skupina na visokoj razini donosi postupovni akt o primjeni ovog članka.⁶

Članak 24.

Regulatorna tijela

Pri obnašanju svojih dužnosti na temelju ove Uredbe regulatorna tijela osiguravaju postupanje po ovoj Uredbi i smjernicama koje su usvojene prema članku 23.

Kada je primjereno, ona surađuju međusobno, s [Tajništvom Energetske zajednice](#) i s [Regulatornim odborom Energetske zajednice](#), u skladu s poglavljem VIII. Direktive 2009/73/EZ.

Članak 25.

Pružanje informacija

[Ugovorne strane](#) i regulatorna tijela na zahtjev dostavljaju [Tajništvu Energetske zajednice](#) sve informacije potrebne u svrhu članka 23.

[Tajništvo Energetske zajednice](#) utvrđuje razuman vremenski rok unutar kojeg treba dostaviti informacije, vodeći računa o složenosti i hitnosti traženih informacija.

⁵ Članak 23. Uredbe (EZ) br. 715/2009 nije primjenjiv u Ugovornim stranama Energetske zajednice, prema članku 21. Odluke 2011/02/MC-EnC. Sljedeći tekst odgovara članku 27. Odluke 2011/02/MC-EnC.

⁶ Postupovni akt 01/2012/PHLG-EnC Stalne skupine na visokoj razini kojim se utvrđuju pravila za donošenje smjernica i kodova mreže u Energetskoj zajednici usvojen je 21. lipnja 2012.

Članak 26.

Pravo Ugovornih strana da predvide detaljnije mjere

Ova Uredba ne dovodi u pitanje prava **Ugovornih strana** da održe ili uvedu mjere koje sadrže detaljnije odredbe od onih koje su predviđene ovom Uredbom ili smjernicama iz članka 23.

Članak 27.

Sankcije

1. **Ugovorne strane** utvrđuju pravila o sankcijama koja se primjenjuju u slučaju kršenja odredaba ove Uredbe i poduzimaju sve mjere koje su potrebne kako bi se osigurala provedba tih odredaba. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. **Ugovorne strane do 1. siječnja 2015. Tajništvu priopćuju ove odredbe te ga bez odlaganja obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje se odnose na njih.** <...>
2. Sankcije koje su predviđene prema stavku 1. nisu kaznenopravne prirode.

Članak 28.

Odborski postupak

<...>

Članak 29.⁷

Izvješće Tajništva

<...>

Članak 30.

Odstupanja i izuzeci

Ova se Uredba ne primjenjuje na:

- (a) <...>
- (b) novu krupnu infrastrukturu, tj. međudržavne spojne plinovode, terminale za UPP i sustave skladišta plina te značajna povećanja kapaciteta postojeće infrastrukture i izmjene takve infrastrukture, koji omogućuju razvoj novih izvora opskrbe plinom iz članka 36. stavka 1. i 2. Direktive 2009/73/EZ, koji su izuzeti iz odredaba članka 9., 14., 32., 33., 34. ili članka 41. stavaka 6., 8. i 10. te direktive, sve dok su izuzeti iz odredaba navedenih u ovom podstavku, isključujući članak 19. stavak 4. ove Uredbe; ili
- (c) transportne sustave prirodnog plina kojima su odobrena odstupanja na temelju članka 48. Direktive 2009/73/EZ.

<...>

Članak 31.

Stavljanje izvan snage

<...>

⁷ Članak 29. Uredbe (EZ) br. 715/2009 nije primjenjiv, prema članku 50. Uredbe (EU) 2018/1999, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC.

Članak 32.⁸

Stupanje na snagu i adresati

Ova Uredba stupa na snagu danom donošenja Odluke Ministarskog vijeća 2022/01/MC-EnC [30. rujna 2022.].

Upućena je Ugovornim stranama i institucijama Energetske zajednice.

Provedba energetske pravne stečevine⁹

1. Svaka Ugovorna strana do 1. siječnja 2015.¹⁰ donosi na snagu zakone i druge popise potrebne za usklađivanje s [...] Uredbom (EZ) br. 715/2009, kako je prilagođena ovom Odlukom. One odmah obavješćuju Tajništvo Energetske zajednice o tome.

[...]

2. Ugovorne strane dostavljaju Tajništvu Energetske zajednice tekst glavnih odredbi nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Odluka.

Rokovi za prijenos i provedbu Uredbe (EU) 2022/1032¹¹

1. Svaka Ugovorna strana do 1. listopada 2022. donosi na snagu zakone i druge popise potrebne za usklađivanje s uredbama (EU) 2017/1938 i (EZ) br. 715/2009, kako su prilagođene ovom Uredbom [odnosno Odlukom 2022/01/MC-EnC].

2. Nakon prijenosa, Ugovorne strane odmah obavješćuju Tajništvo Energetske zajednice o tome i dostavljaju Tajništvu Energetske zajednice tekst odredbi nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Uredba [odnosno Odluka 2022/01/MC-EnC].

⁸ Tekst naveden u članku 3. odgovara članku 5. Odluke Ministarskog vijeća 2022/01/MC-EnC.

⁹ Tekst pod ovim naslovom sadržan je u članku 3. Odluke Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC.

¹⁰ U skladu s Protokolom o pristupanju, odgovarajući datum za Gruziju je 31. prosinca 2020.

¹¹ Tekst pod ovim naslovom sadržan je u članku 2. Odluke Ministarskog vijeća 2022/01/MC-EnC.

PRILOG I. Uredbi (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina kako je izmijenjen Odlukom Komisije (EU) 2010/685 od 10. studenog 2010., Odlukom Komisije (EU) 2012/490 od 24. kolovoza 2012. i Odlukom Komisije (EU) 2015/715 od 30. travnja 2015.

Uključen u pravni okvir Energetske zajednice i prilagođen Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC od 6. listopada 2011. i Odlukom Stalne skupine na visokoj razini 2018/01/PHLG-EnC od 12. siječnja 2018. ⁽¹⁾

SMJERNICE ZA

1. USLUGE ZA PRISTUP TREĆIH STRANA S OBZIROM NA OPERATORE TRANSPORTNIH SUSTAVA

1. Operatori transportnih sustava pružaju stalne i prekidive usluge do minimalnog razdoblja u trajanju od jednog dana.
2. Usklađeni ugovori o transportu i zajednički mrežni kodeksi izrađuju se tako da olakšavaju trgovanje i ponovnu uporabu kapaciteta koje su ugovorili korisnici mreže, a da ne ometaju oslobađanje kapaciteta.
3. Operatori transportnih sustava izrađuju mrežne kodekse i usklađene ugovore nakon primjerenog savjetovanja s korisnicima mreže.
4. Operatori transportnih sustava provode tipizirane postupke nominacije i renominacije. Oni razvijaju informacijske sustave i elektronička komunikacijska sredstva kako bi korisnicima mreže pružili odgovarajuće podatke i pojednostavili transakcije kao što su nominacije, ugovaranje kapaciteta i prijenos prava na kapacitete između korisnika mreže.
5. Operatori transportnih sustava usklađuju formalizirane postupke podnošenja zahtjeva i vrijeme odziva u skladu s najboljom praksom u sektoru, radi svođenja vremena odziva na najmanju mjeru. Nakon savjetovanja s relevantnim korisnicima mreže, a najkasnije **1. siječnja 2010.**, osiguravaju *on-line* elektroničke sustave za rezervaciju i potvrdu kapaciteta te postupke nominacije i renominacije.
6. Operatori transportnih sustava korisnicima mreže ne naplaćuju posebno zahtjeve za informacije i transakcije u vezi s njihovim ugovorima o transportu, koje se izvršavaju u skladu sa standardnim pravilima i postupcima.
7. Zahtjevi za informacije koji iziskuju izvanredne ili pretjerane troškove kao što su studije o izvodljivosti mogu se naplatiti posebno, pod uvjetom da se osnovanost troškova može dokazati na odgovarajući način.
8. Operatori transportnih sustava surađuju s drugim operatorima transportnih sustava pri usklađivanju održavanja vlastitih mreža kako bi na najmanju mjeru smanjili eventualne prekide transportnih usluga za korisnike mreže i operatore transportnih sustava na drugim područjima te kako bi osigurali jednake koristi u vezi sa sigurnošću opskrbe, uključujući tranzit.
9. Uz primjerenu prethodnu obavijest operatori transportnih sustava, najmanje jednom godišnje i u unaprijed određenom roku, objavljuju sva planirana razdoblja održavanja koja bi mogla utjecati na prava korisnika mreže iz ugovora o transportu i odgovarajuće operativne informacije. To uključuje ažurnu i nediskriminirajuću objavu eventualnih izmjena planiranih razdoblja održavanja i obavijesti o neplaniranom održavanju, čim te informacije postanu dostupne operatoru transportnog sustava. Tijekom razdoblja održavanja operatori transportnih sustava redovito objavljuju ažurirane informacije o detaljima, očekivanom trajanju i učinku održavanja.
10. Operatori transportnih sustava vode dnevnik stvarnog održavanja i prekida protoka do kojih je došlo te ga stavljaju na raspolaganje nadležnom tijelu na zahtjev. Na zahtjev se informacije stavljaju na raspolaganje i onima koje su pogodili prekidi.

⁽¹⁾ Izmjene i dopune Priloga I. Uredbe (EZ) br. 715/2009 ugrađene Odlukom 2018/01/PHLG-EnC istaknute su sivom bojom, a prilagodbe su istaknute su plavom bojom.

2. NAČELA MEHANIZAMA RASPODJELE KAPACITETA I POSTUPCI UPRAVLJANJA ZAGUŠENJEM S OBZIROM NA OPERATORE TRANSPORTNIH SUSTAVA TE NJIHOVA PRIMJENA U SLUČAJU UGOVORNOG ZAGUŠENJA

2.1. Načela mehanizama raspodjele kapaciteta i postupci upravljanja zagušenjem s obzirom na operatore transportnih sustava

1. Mehanizmi raspodjele kapaciteta i postupci upravljanja zagušenjem olakšavaju razvoj tržišnog natjecanja i likvidno trgovanje kapacitetima te su usklađeni s tržišnim mehanizmima, uključujući promptna tržišta i tržišna čvorišta ("trading hubs"). Fleksibilni su i sposobni prilagoditi se tržišnim okolnostima koje se mijenjaju.
2. Ti mehanizmi i postupci vode računa o cjelovitosti dotičnog sustava, kao i o sigurnosti opskrbe.
3. Ti mehanizmi i postupci niti ometaju ulazak novih sudionika na tržište niti stvaraju neopravdane prepreke za ulazak na tržište. Oni ne sprečavaju sudionike na tržištu, uključujući nove sudionike na tržištu i poduzeća s malim tržišnim udjelom, da se djelotvorno natječu.
4. Ti mehanizmi i postupci osiguravaju primjerene gospodarske signale za učinkovitu, najveću moguću primjenu tehničkog kapaciteta te olakšavaju ulaganja u novu infrastrukturu.
5. Korisnici mreže obavješćuju se o okolnostima koje bi mogle utjecati na raspoloživost ugovorenog kapaciteta. Informacije o prekidima trebale bi odgovarati informacijama koje su dostupne operatoru transportnog sustava.
6. Ako zbog cjelovitosti sustava dođe do teškoća pri ispunjavanju ugovornih obveza u vezi s isporukom, operatori transportnih sustava trebali bi bez odlaganja o tome obavijestiti korisnike mreže i potražiti nediskriminirajuće rješenje.

Operatori transportnih sustava savjetuju se s korisnicima mreže o postupcima, prije no što ih provedu, i dogovaraju ih s regulatornim tijelom.

2.2. Postupci upravljanja zagušenjem u slučaju ugovornog zagušenja

2.2.1. Opće odredbe

1. Odredbe iz točke 2.2. primjenjuju se na točke međupovezivanja između susjednih ulazno-izlaznih sustava, bez obzira na to jesu li fizičke ili virtualne, između dvije ili više Ugovornih strana ili unutar iste Ugovorne strane ako točke podliježu postupcima rezervacije od strane korisnika i podliježu odluci relevantnog nacionalnog regulatornog tijela Ugovorne strane. Mogu se također primijeniti na ulazne točke od trećih zemalja i izlazne točke prema trećim zemljama, podložno odluci nadležnog nacionalnog regulatornog tijela. Izlazne točke prema krajnjim potrošačima i distribucijskim mrežama, ulazne točke od terminala za ukapljeni prirodni plin (UPP) i proizvodnih objekata te ulazno-izlazne točke od skladišnih objekata i prema njima ne podliježu odredbama iz točke 2.2.
2. Na temelju podataka koje objavljuju operatori transportnih sustava u skladu s odjeljkom 3. ovog Priloga i koje, prema potrebi, potvrđuju nacionalna regulatorna tijela, Regulatorni odbor Energetske zajednice objavljuje svake godine do 1. lipnja, počevši s 2020. godinom, izvješće o praćenju zagušenja u točkama međupovezivanja s obzirom na proizvode stalnoga kapaciteta prodane u prethodnoj godini, uzimajući u obzir, u mjeri u kojoj je to moguće, trgovanje kapacitetom na sekundarnom tržištu i primjenu prekidivoga kapaciteta.
3. Svaki dodatni kapacitet raspoloživ putem primjene jednog od postupaka upravljanja zagušenjem kako je predviđeno točkama 2.2.2., 2.2.3., 2.2.4. i 2.2.5. nudi odgovarajući operator (nude odgovarajući operatori) transportnog sustava u redovitom postupku raspodjele.
4. Mjere predviđene točkama 2.2.2., 2.2.4. i 2.2.5. provode se od 1. listopada 2018. Točka 2.2.3. podtočke 1. do 5. primjenjuju se od 1. srpnja 2020.

2.2.2. Povećanje kapaciteta putem programa prekomjernog upisa i ponovnog otkupa

1. Operatori transportnih sustava predlažu i, nakon odobrenja nacionalnog regulatornog tijela, provode program prekomjernog upisa i ponovnog otkupa temeljenog na poticaju s ciljem ponude dodatnog kapaciteta na stalnoj osnovi. Prije provedbe nacionalno regulatorno tijelo savjetuje se s nacionalnim regulatornim tijelima susjednih Ugovornih strana i država članica Europske unije i uzima u obzir mišljenja nacionalnih regulatornih tijela. Dodatni kapacitet definira se kao stalan kapacitet ponuđen pored tehničkog kapaciteta u točki međupovezivanja izračunan na temelju članka 16. stavka 1. ove Uredbe.
2. Program prekomjernog upisa i ponovnog otkupa pruža operatorima transportnih sustava poticaj da stave na raspolaganje dodatni kapacitet, uzimajući u obzir tehničke uvjete, poput kalorične

vrijednosti, temperature i očekivane potrošnje, odgovarajućeg ulazno-izlaznog sustava i kapaciteta u susjednim mrežama. Operatori transportnih sustava primjenjuju dinamičan pristup s obzirom na ponovni izračun tehničkog ili dodatnog kapaciteta ulazno-izlaznog sustava.

3. Program prekomjernog upisa i ponovnog otkupa temelji se na režimu poticaja koji odražava rizike operatora transportnih sustava prilikom nuđenja dodatnog kapaciteta. Program je strukturiran tako da se prihodi od prodaje dodatnog kapaciteta i troškovi koji proizlaze iz programa ponovnog otkupa ili mjera sukladno podtočki 6. dijele između operatora transportnih sustava i korisnika mreže. Nacionalna regulatorna tijela odlučuju o raspodjeli prihoda i troškova između operatora transportnog sustava i korisnika mreže.
4. Radi utvrđivanja prihoda operatora transportnih sustava, za tehnički kapacitet, osobito predani kapacitet, kao i, prema potrebi, kapacitet koji proizlazi iz primjene mehanizama “koristi ili izgubi” za stalni kapacitet za dan unaprijed i dugoročni kapacitet, smatra se da je raspodijeljen prije nekog dodatnog kapaciteta.
5. Pri utvrđivanju dodatnog kapaciteta, operator transportnog sustava uzima u obzir statističke scenarije za vjerojatnu količinu fizički neiskorištenog kapaciteta u bilo kojem trenutku u točkama međupovezivanja. Također uzima u obzir profil rizika za ponudu dodatnog kapaciteta koji ne dovodi do obveze prekomjernog ponovnog otkupa. Programom prekomjernog upisa i ponovnog otkupa također se procjenjuje vjerojatnost i troškovi ponovnog otkupa kapaciteta na tržištu što se odražava u količini dodatnog kapaciteta koji se stavlja na raspolaganje.
6. Kada je to potrebno radi održanja integriteta sustava, operatori transportnih sustava primjenjuju postupak ponovnog otkupa na tržišnoj osnovi prema kojem korisnici mreže mogu nuditi kapacitet. Korisnici mreže obavješćuju se o primjenjivom postupku ponovnog otkupa. Primjena postupka ponovnog otkupa ne dovodi u pitanje primjenjive hitne mjere.
7. Prije primjene postupka ponovnog otkupa, operatori transportnih sustava provjeravaju može li se alternativnim tehničkim i komercijalnim mjerama održavati integritet sustava na isplativiji način.
8. Prilikom predlaganja programa prekomjernog upisa i ponovnog otkupa, operator transportnog sustava dostavlja nacionalnom regulatornom tijelu sve relevantne podatke, procjene i modele kako bi ono ocijenilo program. Operator transportnog sustava redovito izvješćuje nacionalno regulatorno tijelo o funkcioniranju programa i dostavlja na zahtjev nacionalnog regulatornog tijela sve potrebne podatke. Nacionalno regulatorno tijelo može zatražiti od operatora transportnog sustava preispitivanje programa.

2.2.3. Mehanizam “koristi ili izgubi” za stalni kapacitet za dan unaprijed

1. Nacionalna regulatorna tijela traže od operatora transportnog sustava da primijene najmanje pravila utvrđena u podtočki 3. za svakog korisnika mreže u točkama međupovezivanja s obzirom na izmjenu početne nominacije ako se, na osnovi godišnjeg izvješća [Regulatornog odbora Energetske zajednice](#) o praćenju u skladu s točkom 2.2.1. podtočkom 2., pokaže da je u točkama međupovezivanja potražnja nadmašila ponudu, po cijeni rezervacije kada se koriste dražbe, tijekom postupka raspodjele kapaciteta u godini na koju se odnosi izvješće o praćenju za proizvode koji se koriste bilo u toj godini ili u jednoj od naredne dvije godine,
 - (a) za najmanje tri proizvoda stalnog kapaciteta trajanja od mjesec dana; ili
 - (b) za najmanje dva proizvoda stalnog kapaciteta trajanja od jednog tromjesečja; ili
 - (c) za najmanje jedan proizvod stalnog kapaciteta trajanja od godine dana ili više; ili
 - (d) kada nije ponuđen niti jedan proizvod stalnog kapaciteta trajanja od mjesec dana ili više.
2. Ako se, na temelju godišnjeg izvješća o praćenju, pokaže da se situacija definirana u podtočki 1. vjerojatno neće ponovno pojaviti u sljedeće tri godine, na primjer kao rezultat raspoloživosti kapaciteta zbog fizičkog širenja mreže ili prekida dugoročnih ugovora, nadležna nacionalna regulatorna tijela mogu donijeti odluku o prekidu mehanizma “koristi ili izgubi” za stalni kapacitet za dan unaprijed.
3. Stalna renominacija dozvoljava se do najviše 90% i najmanje 10% ugovornog kapaciteta od strane korisnika mreže u točki međupovezivanja. Međutim, ako nominacija prelazi 80% ugovornog kapaciteta, polovica nenominirane količine može se renominirati prema gore. Ako nominacija ne prelazi 20% ugovornog kapaciteta, polovica nominirane količine može se renominirati prema dolje. Primjena ove podtočke ne dovodi u pitanje primjenjive hitne mjere.
4. Prvotni nositelj ugovornog kapaciteta može renominirati ograničeni dio svojeg ugovornog stalnog kapaciteta na prekidivoj osnovi.

5. Podtočka 3. ne primjenjuje se na korisnike mreže – osobe ili poduzeća i poduzeća koja kontroliraju sukladno članku 3. Uredbe (EZ) br. 139/2004 – koji drže manje od 10% prosječnog tehničkog kapaciteta u prethodnoj godini u točki međupovezivanja.
6. U točkama međupovezivanja gdje se u skladu s podtočkom 3. primjenjuje mehanizam “koristi ili izgubi” za stalni kapacitet za dan unaprijed, nacionalno regulatorno tijelo obavlja procjenu odnosa s programom prekomjernog upisa i ponovnog otkupa sukladno točki 2.2.2., što može rezultirati odlukom nacionalnog regulatornog tijela o neprimjeni točke 2.2.2. u tim točkama međupovezivanja. Takva se odluka odmah priopćuje [Regulatornom odboru Energetske zajednice <...>](#).
7. Nacionalno regulatorno tijelo može donijeti odluku o provedbi mehanizma “koristi ili izgubi” za stalni kapacitet za dan unaprijed sukladno podtočki 3. u točki međupovezivanja. Prije donošenja odluke nacionalno regulatorno tijelo savjetuje se s nacionalnim regulatornim tijelima susjednih [Ugovornih strana i država članica Europske unije](#). Prilikom donošenja odluke nacionalno regulatorno tijelo uzima u obzir mišljenja susjednih nacionalnih regulatornih tijela.

2.2.4. Predaja ugovornog kapaciteta

Operatori transportnih sustava prihvaćaju svaku predaju stalnog kapaciteta koji je u točki međupovezivanja ugovorio korisnik mreže, izuzev proizvoda kapaciteta trajanja od jednog dana ili kraćeg. Korisnik mreže zadržava svoja prava i obveze na temelju ugovora o kapacitetu sve dok operator transportnog sustava ne preraspodijeli kapacitet i ako operator transportnog sustava nije kapacitet preraspodijelio. Predani kapacitet smatra se preraspodijeljenim samo nakon što je raspoređen sav raspoloživi kapacitet. Operator transportnog sustava odmah obavješćuje korisnika mreže o svakoj preraspodjeli svojeg predanog kapaciteta. Nacionalno regulatorno tijelo odobrava posebne uvjete za predaju kapaciteta, posebno u slučajevima kada nekoliko korisnika mreže predaje svoje kapacitete.

2.2.5. Mehanizam “koristi ili izgubi” za dugoročni kapacitet

1. Nacionalna regulatorna tijela zahtijevaju od operatora transportnih sustava da djelomično ili u potpunosti povuku sustavno neiskorišteni kapacitet u točki međupovezivanja koji koristi korisnik mreže ako taj korisnik nije prodao ili ponudio pod razumnim uvjetima svoj neiskorišteni kapacitet i ako drugi korisnici mreže zahtijevaju stalni kapacitet. Ugovorni kapacitet smatra se sustavno neiskorištenim posebno ako:
 - (a) korisnik mreže koristi manje od prosječnih 80% svojeg ugovornog kapaciteta od 1. travnja do 30. rujna i od 1. listopada do 31. ožujka na temelju ugovora na snazi trajanja preko godine dana za što se ne može pronaći valjano opravdanje; ili
 - (b) korisnik mreže sustavno nominira blizu 100% svojeg ugovornog kapaciteta i renominira naniže s ciljem zaobilazanja pravila utvrđenih u točki 2.2.3. podtočki 3.
2. Primjena mehanizma “koristi ili izgubi” za stalni kapacitet za dan unaprijed ne smatra se opravdanjem kako bi se spriječila primjena podtočke 1.
3. Posljedica povlačenja za korisnika mreže je gubitak njegovog ugovornog kapaciteta djelomično ili u potpunosti tijekom određenog razdoblja ili za preostalo važeće ugovorno razdoblje. Korisnik mreže zadržava svoja prava i obveze na temelju ugovora o kapacitetu sve dok operator transportnog sustava ne preraspodijeli kapacitet i ako operator transportnog sustava nije kapacitet preraspodijelio.
4. Operatori transportnih sustava redovito dostavljaju nacionalnim regulatornim tijelima sve podatke potrebne za praćenje opsega u kojem se koriste ugovorni kapaciteti na temelju ugovora na snazi trajanja preko godine dana ili ponavljajućih tromjesečja tijekom razdoblja od najmanje dvije godine.

3. **UTVRĐIVANJE TEHNIČKIH INFORMACIJA KOJE SU POTREBNE KORISNICIMA MREŽE KAKO BI OSTVARILI DJELOTVORAN PRISTUP SUSTAVU, UTVRĐIVANJE SVIH RELEVANTNIH TOČAKA ZA ZAHTJEVE O TRANSPARENTNOSTI, INFORMACIJE KOJE TREBA OBJAVITI ZA SVE RELEVANTNE TOČKE I VREMENSKI RASPORED ZA OBJAVU TIH INFORMACIJA**

- 3.1. *Utvrdjivanje tehničkih informacija koje su potrebne korisnicima mreže kako bi ostvarili djelotvoran pristup sustavu*
 - 3.1.1. Oblik objave
 1. Operatori transportnih sustava pružaju sve informacije iz stavka 3.1.2. i stavka 3.3. podstavaka 1. do 5. na sljedeći način:

- (a) na internetskoj stranici koja je dostupna javnosti, bez naplate i bez potrebe za registracijom ili drugim oblicima prijave pri operatoru transportnog sustava;
 - (b) redovito i bez prekida; učestalost ovisi o promjenama do kojih dođe i trajanju usluge;
 - (c) na lako razumljiv način;
 - (d) na jasan, lako dostupan način koji je odrediv po količini i na nediskriminirajućoj osnovi;
 - (e) u formatu koji se može preuzeti na računalo, a dogovoren je između operatora transportnih sustava i nacionalnih regulatornih tijela – na temelju mišljenja o usklađenom formatu koji daje Regulatorni odbor Energetske zajednice – i koji omogućuje kvantitativne analize;
 - (f) u dosljednim jedinicama, točnije kWh (s referentnom temperaturom izgaranja od 298,15 K) je jedinica za energetska sadržaj, a m³ (pri 273,15 K i 1,01325 bara) je jedinica za zapreminu. Određuje se stalni faktor konverzije u energetska sadržaj. Osim navedenog oblika, moguća je i objava u drugim jedinicama;
 - (g) na službenom jeziku (službenim jezicima) države članice i na engleskom jeziku;
 - (h) svi podaci dostupni su od 1. listopada 2018. na <...> jedinstvenoj središnjoj platformi na razini cijele Unije, koju uspostavlja ENTSO-G na isplativoj osnovi.
2. Operatori transportnih sustava dostavljaju detalje o stvarnim promjenama svih informacija iz stavka 3.1.2. i stavka 3.3. podstavaka 1. do 5., pravodobno i čim im postanu dostupne.

3.1.1. Sadržaj objave

Operatori transportnih sustava objavljuju najmanje sljedeće informacije o svojim sustavima i uslugama:

- (a) detaljan i sveobuhvatan opis raznih ponuđenih usluga i s njima povezanih naknada;
- (b) različite vrste ugovora o transportu koji su dostupni za navedene usluge;
- (c) mrežni kodeks i/ili standardne uvjete u kojima su opisana prava i odgovornosti svih korisnika mreže, uključujući:
 1. usklađene ugovore o transportu i druge odgovarajuće dokumente;
 2. ako je to bitno za pristup sustavu, specifikaciju odgovarajućih parametara kakvoće plina za sve relevantne točke prema definiciji iz stavka 3.2. ovog Priloga, uključujući barem gornju ogrjevnju vrijednost i Wobbe indeks te financijsku odgovornost ili troškove konverzije za korisnike mreže, ako plin nije u skladu s tim specifikacijama;
 3. ako je to bitno za pristup sustavu, informacije o zahtjevima u vezi s tlakom plina za sve relevantne točke;
 4. postupak u slučaju prekida prekidivog kapaciteta, uključujući, gdje je primjenjivo, vrijeme, opseg i rangiranje pojedinih prekida (primjerice razmjerno ili po načelu “tko se prvi priključi, posljednji se prekida”);
- (d) usklađene postupke koji se primjenjuju pri korištenju transportnog sustava, uključujući definicije ključnih pojmova;
- (e) odredbe o raspodjeli kapaciteta, upravljanju zagušenjem i postupke protiv stvaranja zaliha i ponovne upotrebe;
- (f) pravila koja se primjenjuju na trgovanje kapacitetima na sekundarnom tržištu u odnosu na operatora transportnog sustava;
- (g) pravila o uravnoteživanju i metodologija za izračunavanje naknada za neravnotežu;
- (h) ako je potrebno, razine fleksibilnosti i tolerancije koje su uključene u transportne i druge usluge bez posebne naknade, kao i eventualno dodatno ponuđenu fleksibilnost i odgovarajuće naknade;
- (i) detaljan opis plinskog sustava operatora transportnog sustava i njegovih relevantnih točaka međusobnog povezivanja, kako su definirane u stavku 3.2. ovog Priloga, te imena operatora međusobno povezanih sustava ili postrojenja;
- (j) pravila koja se primjenjuju pri priključivanju na sustav kojim upravlja operator transportnog sustava;
- (k) informacije o mehanizmima za slučaj opasnosti, ako je operator transportnog sustava za njih odgovoran, kao što su mjere koje mogu dovesti do isključenja skupina kupaca i druga opća pravila odgovornosti koja se odnose na operatora transportnog sustava;

- (l) postupke koje su operatori transportnih sustava dogovorili na točkama međusobnog povezivanja, koji su bitni za pristup korisnika mreže dotičnim transportnim sustavima, a odnose se na mogućnost međudjelovanja mreže, dogovorene postupke vezane uz nominaciju i usklađivanje te druge dogovorene postupke za oblikovanje odredaba o raspodjeli toka plina i uravnoteživanju, uključujući korištene metode;
- (m) operatori transportnih sustava objavljuju detaljan i sveobuhvatan opis metodologije i postupka, uključujući informacije o korištenim parametrima i ključnim pretpostavkama, koji se rabe za izračunavanje tehničkog kapaciteta.

3.2. *Utvrdjivanje svih relevantnih točaka za zahtjeve o transparentnosti*

1. Relevantne točke uključuju najmanje:

- (a) sve ulazne i izlazne točke u transportnu mrežu i iz nje kojom upravlja određeni operator transportnog sustava, uz izuzetak izlaznih točaka koje su povezane samo s jednim krajnjim kupcem i uz izuzetak ulaznih točaka koje su neposredno povezane s proizvodnim postrojenjem samo jednog proizvođača, koji se nalazi unutar EU-a;
 - (b) sve ulazne i izlazne točke koje povezuju područja uravnoteživanja operatora transportnih sustava;
 - (c) sve točke koje povezuju mrežu operatora transportnog sustava s terminalom za UPP, fizičkim plinskim čvorištima, skladišnim i proizvodnim postrojenjima, osim ako su ta proizvodna postrojenja izuzeta na temelju točke (a);
 - (d) sve točke koje povezuju mrežu određenog operatora transportnog sustava s infrastrukturom koja je potrebna za pružanje pomoćnih usluga, prema definiciji iz članka 2. stavka 14. Direktive 2009/73/EZ.
2. Informacije za pojedine krajnje kupce i proizvodna postrojenja, koje su isključene iz definicije relevantnih točaka opisanih u stavku 3.2. podstavku 1. točki (a), objavljuju se u zbirnom obliku barem za svako područje uravnoteživanja. Taj se zbroj pojedinih krajnjih kupaca i proizvodnih postrojenja, isključenih iz definicije relevantnih točaka opisanih u stavku 3.2. podstavku 1. točki (a), za potrebe primjene ovog Priloga smatra jednom relevantnom točkom.
3. Ako točkama između dva ili više operatora transportnih sustava upravljaju samo dotični operatori, bez ikakvog ugovornog ili operativnog uključivanja korisnika sustava, ili ako točke povezuju transportni sustav s distribucijskim sustavom i na tim točkama nema ugovornog zagušenja, operatori transportnih sustava za te točke izuzimaju se iz obveze objavljivanja zahtjeva iz stavka 3.3. ovog Priloga. Nacionalno regulatorno tijelo može zatražiti da operatori transportnih sustava objave zahtjeve iz stavka 3.3. ovog Priloga za skupine ili za sve izuzete točke. U tom se slučaju informacije, ako su dostupne operatoru transportnog sustava, objavljuju u zbirnom obliku i na smisleni način, barem za svako područje uravnoteživanja. Taj se zbroj navedenih točaka za potrebe primjene ovog Priloga smatra jednom relevantnom točkom.

3.3. *Informacije koje treba objaviti za sve relevantne točke i vremenski raspored za objavu tih informacija*

1. Operatori transportnih sustava za sve relevantne točke objavljuju informacije nabrojane u točkama (a) do (g) za sve usluge i pomoćne usluge koje su pružene (posebno informacije o umješavanju, balastiranju i konverziji). Te se informacije objavljuju u brojčanom obliku, za satno ili dnevno razdoblje, jednako najmanjem referentnom razdoblju za rezerviranje kapaciteta i (re)nominaciju te najmanjem obračunskom razdoblju za koje se izračunavaju naknade za neravnotežu. Ako je najmanje referentno razdoblje različito od dnevnog razdoblja, informacije koje su nabrojane u točkama (a) do (g) stavljaju se na raspolaganje i za dnevno razdoblje. Te se informacije i ažuriranja objavljuju čim postanu dostupni operatoru transportnog sustava (“skoro u stvarnom vremenu”):
- (a) tehnički kapacitet za tokove u oba smjera;
 - (b) ukupni ugovoreni stalni i prekidivi kapacitet u oba smjera;
 - (c) nominacije i renominacije u oba smjera;
 - (d) raspoloživi stalni i prekidivi kapacitet u oba smjera;
 - (e) stvarni fizički tokovi;
 - (f) planirani i stvarni prekid prekidivog kapaciteta;

- (g) planirani i neplanirani prekidi stalnih usluga te informacije o ponovnom uspostavljanju stalnih usluga (posebno održavanje sustava i vjerojatno trajanje eventualnih prekida zbog održavanja). Planirani prekidi objavljuju se najmanje 42 dana unaprijed;
- (h) pojava neuspješnih, pravno valjanih zahtjeva za proizvode stalnog kapaciteta trajanja od mjesec dana ili duljeg, uključujući broj i količinu neuspješnih zahtjeva; i
- (i) u slučaju dražbi, gdje su i kada proizvodi stalnog kapaciteta trajanja od mjesec dana ili duljeg prodani po cijenama višima od rezervne cijene;
- (j) gdje i kada se ne nudi niti jedan proizvod stalnog kapaciteta trajanja od mjesec dana ili duljeg u redovitom postupku raspodjele;
- (k) ukupan kapacitet stavljen na raspolaganje putem primjene postupaka upravljanja zagušenjem utvrđenim u točkama 2.2.2., 2.2.3., 2.2.4. i 2.2.5. za svaki primijenjeni postupak upravljanja zagušenjem;
- (l) točke (h) do (k) primjenjuju se od 1. listopada 2018.

2. Za sve se relevantne točke informacije iz stavka 3.3. podstavka 1. točaka (a), (b) i (d) objavljuju za razdoblje od najmanje 18 mjeseci unaprijed.
3. Za sve relevantne točke operatori transportnih sustava objavljuju povijesne podatke o zahtjevima stavka 3.3. podstavka 1. točaka (a) do (g) za proteklih 5 godina, bez prekida.
4. Operatori transportnih sustava svakodnevno objavljuju izmjerene vrijednosti gornje ogrjevne vrijednosti ili Wobbe indeksa za sve relevantne točke. Privremeni se podaci objavljuju najkasnije 3 dana nakon odgovarajućeg plinskog dana. Konačni se podaci objavljuju u roku od 3 mjeseca od završetka odgovarajućeg mjeseca.
5. Za sve relevantne točke operatori transportnih sustava objavljuju raspoložive kapacitete, rezervirane i tehničke kapacitete, jednom godišnje za sve godine u kojima je kapacitet ugovoren i jednu dodatnu godinu, a najmanje za sljedećih 10 godina. Te se informacije ažuriraju najmanje jednom mjesečno ili češće, ako su dostupne nove informacije. Objava odražava razdoblje za koje je kapacitet ponuđen tržištu.

3.4. *Informacije koje treba objaviti u pogledu transportnog sustava i vremenski raspored za objavu tih informacija*

1. Operatori transportnih sustava osiguravaju svakodnevnu objavu i ažuriranje zbirnih količina ponuđenih kapaciteta i kapaciteta koji su ugovoreni na sekundarnom tržištu (to jest koje je jedan korisnik mreže prodao drugom korisniku mreže), ako operator transportnog sustava raspolaže tim informacijama. Te informacije uključuju sljedeće specifikacije:
 - (a) spojnu točku gdje se prodaje kapacitet;
 - (b) vrstu kapaciteta, to jest ulazni, izlazni, stalni, prekidivi;
 - (c) količinu i trajanje prava korištenja kapaciteta;
 - (d) vrstu prodaje, primjerice transfer ili dodjelu;
 - (e) ukupan broj trgovanja/transfera;
 - (f) sve druge uvjete koji su poznati operatoru transportnog sustava, kako je navedeno u stavku 3.3. Ako te informacije pruži treća strana, operatori transportnih sustava izuzeti su iz obveze da ih pruže.
2. Operatori transportnih sustava objavljuju usklađene uvjete pod kojima će prihvaćati transakcije kapaciteta (primjerice tranzite i dodjele). Ti uvjeti moraju sadržavati najmanje:
 - (a) opis standardiziranih proizvoda koji se mogu prodati na sekundarnom tržištu;
 - (b) vrijeme koje je potrebno od ideje do realizacije provedbe/prihvata/registracije sekundarnih trgovanja. U slučaju kašnjenja potrebno je objaviti razloge;
 - (c) obavijest prodavatelja ili treće strane iz stavka 3.4. podstavka 1. operatoru transportnog sustava o imenu prodavatelja i kupca te specifikacijama kapaciteta, kako su navedene u stavku 3.4. podstavku 1. Ako te informacije pruži treća strana, operatori transportnih sustava izuzeti su iz obveze da ih pruže.
3. Svaki operator transportnog sustava, što se tiče usluge uravnoteživanja svojeg sustava, svakom korisniku mreže pruža, za svako razdoblje uravnoteživanja, svoje specifične privremene obujme

neravnoteže i podatke o troškovima za svakog pojedinog korisnika mreže, najkasnije mjesec dana od kraja razdoblja uravnoteživanja. Konačni podaci kupaca koji se dostavljaju prema standardiziranim profilima opterećenja mogu se dostaviti do 14 mjeseci kasnije. Ako te informacije pruži treća strana, operatori transportnih sustava izuzeti su iz obveze da ih pruže. Pružanje ovih informacija odvija se poštujući povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija.

4. Ako su trećim stranama ponuđene usluge u vezi s fleksibilnošću, osim tolerancija, operatori transportnih sustava dan unaprijed objavljuju dnevna predviđanja najveće količine fleksibilnosti, rezervirane količine fleksibilnosti i raspoložive fleksibilnosti na tržištu sljedećeg plinskog dana. Operator transportnog sustava objavljuje i naknadne informacije o zbirnom korištenju svake usluge vezane uz fleksibilnost na kraju svakog plinskog dana. Ako nacionalno regulatorno tijelo smatra da bi takve informacije mogle korisnicima mreže dati priliku za potencijalnu zlorabu, ono može odlučiti da operatora transportnog sustava izuzme iz te obveze.
5. Operatori transportnih sustava za svako područje uravnoteživanja objavljuju količinu plina u transportnom sustavu na početku svakog plinskog dana i predviđenu količinu plina u transportnom sustavu na kraju svakog plinskog dana. Predviđena količina plina za kraj plinskog dana ažurira se svaki sat tijekom plinskog dana. Ako se naknade za neravnotežu izračunavaju svaki sat, operator transportnog sustava svaki sat objavljuje količinu plina u transportnom sustavu. Isto tako, operatori transportnih sustava mogu za svako područje uravnoteživanja umjesto toga objaviti zbirno stanje neravnoteže svih korisnika na početku svakog razdoblja uravnoteživanja i predviđeno zbirno stanje neravnoteže svih korisnika na kraju svakog plinskog dana. Ako nacionalno regulatorno tijelo smatra da bi takve informacije mogle korisnicima mreže dati priliku za potencijalnu zlorabu, ono može odlučiti da operatora transportnog sustava izuzme iz te obveze.
6. Operatori transportnih sustava pružaju lako razumljive instrumente za izračunavanje tarifa.
7. Operatori transportnih sustava najmanje 5 godina vode stvarnu evidenciju svih ugovora o kapacitetu i svih drugih informacija u vezi s izračunavanjem i osiguravanjem pristupa raspoloživim kapacitetima, posebno o pojedinačnim nominacijama i prekidima, tako da budu na raspolaganju mjerodavnim nacionalnim tijelima. Operatori transportnih sustava moraju najmanje 5 godina čuvati dokumentaciju koja se odnosi na sve informacije iz stavka 3.3. podstavaka 4. i 5. te ih staviti na raspolaganje regulatornom tijelu na zahtjev. Obje strane poštuju poslovnu tajnu.